

**Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet
Színlap-tár gyűjteményébe tartozó, a Nemzeti Színház
1924. évi, nyomtatott színlapjainak restaurálási
dokumentációja**

A Nemzeti Színház 1924-ben kiadott, 98 db nyomtatott színlapjainak restaurálását a rossz megtartású papír hordozó állapota tette szükségessé. A töredezett, savas papír anyagában olyan káros összetevőket tartalmazott, ami – restaurálás nélkül – e korai és gyakran kutatott gyűjtemény megsemmisülését okozhatta volna.

A restaurálás célja a káros lebomlási folyamatok lassítása, esetleges megakadályozása, a megfelelő mechanikai tartóerő biztosítása fennmaradásuk és a gyakori kutathatóságuk érdekében.

Tárgyak adatai:

Megnevezés: Nemzeti Színház színlapjai /92 db
Anyaga: papír
Méretük: 290 x 420 mm
Tulajdonos: PIM – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Színlaptára.

Megnevezés: Nemzeti Színház Kamaraszínháza színlapjai /6db
Anyaga: papír
méretük: 290 x 420 mm (5 db)
 630 x 950 mm (1 db)
Tulajdonos: PIM – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Színlaptára.

Összesen: 98 db

Tárgyak restaurálás előtti állapota:

A színlapokat fekete és piros nyomdafestékekkel savas, gépi gyártású papírra nyomták. A színlapok – savtartalmuk miatt – erősen megbarnultak, széleik sötétebb árnyalatúvá váltak. A papír mechanikai tulajdonságai erősen romlottak, a lapok minden óvatlan mozgásra beszakadtak, töredezték. Feltehetően e hatásokra a színlapok szélei szakadoztak, hiányosak.

A restaurálás menete:

A restaurálás során a felületi szennyeződések radírozással történő eltávolítása után indokolt volt a tulajdonosi és gyűjteményi bélyegzők halványítása, mert a vízzel végzett oldódási próbák igazolták, hogy azok szétfutnak, nehezen eltávolítható foltot okozva. Izopropil-alkohollal, vízzel és dimetil-formamiddal oldottam ki a

bélyegzőfesték jelentős részét a papírból. A bélyegzők halványan láthatók maradtak, kivéve az Országos Színháztörténeti Intézet hosszú bélyegzőjét, ami az oldószerekre rögtön szétfutott, ezért oldását annak teljes eltávolításáig folytatni kellett. Ez nem mindig sikerült maradéktalanul, sötétkék foltja egyes színlapokon megmaradt.

A papírban található savmaradékok eltávolítását, a savasság közömbösítését és a későbbi savasodás elkerülésének érdekében háromszor elvégzett vizes mosással, 8-as pH-ra beállított kalcium-hidroxiddal végzett savtalanítással és pufferolással biztosítottam.

A lapok vizes kezelése után a szakadásokat és hiányokat hátulról a papír színével megegyező, 35°SR fokú, ipari, direkt színezékekkel festett, fehérített szulfát-cellulózból készített papírrosttal, kézi papíröntéssel pótoltam és erősítettem meg. A papírlap és a kiegészítés kötődésének növelése érdekében a későbbiekben könnyen visszaoldható Tylose MH 300 (metil-cellulóz) 1%-os vizes oldatát használtam enyvező anyagként, amit ecsettel vittem fel a felületre elszívás mellett.

Ezt követően a rossz megtartású lapokat jó minőségű, vékony japánpapírra (40 g/m² súly alatti, kozo rostanyagú) kasíroztam meg búzakeményítő és metil-cellulóz vizes oldatának keverékével.

A lapok száradása és az alátámasztó anyag körbevágása után a megfelelő tárolást (savmentes, minimum 200 g/m² súlyú kartonból készített palliumok) a tulajdonos biztosítja.

Sipeki Zoltán
restaurátor s.k.

A restaurált színlapok elhelyezése:

A 98 db elkészült tárgy a PIM-Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Történeti osztályán, a Színlaptárban található fémszekrényekben, savmentes palliumokban került elhelyezésre.

A színlapok megtekinthetőek az alábbi linkek böngészőbe másolásával:

Restaurálás előtti állapot:

https://oszmi.hu/images/1924_Ne_Szi_rest_elott_98_db_s.zip

Restaurálás utáni állapot:

https://oszmi.hu/images/1924_Ne_Szi_rest_utaz_98_db_s.zip

dr. Csiszár Mirella
PIM-OSZMI osztályvezető

Fotómelléklet válogatás: színlapok restaurálás előtti és utáni fotói

Nyilatkozat a 204111/04201 azonosító számú támogatás szakmai beszámolóhoz
A Nemzeti Színház 1924. évi nyomtatott színlapjainak restaurálására

Alulírott Dr. Bodolay Géza, a PIM-OSZMI igazgatójaként nyilatkozom, hogy az NKA által támogatott, *A Nemzeti Színház 1924. évi nyomtatott színlapjainak restaurálása* című támogatás keretében restaurált 98 db színlapot a COVID-19 járvány miatt nem volt alkalmunk kiállítás keretében bemutatnunk.

Vállalom, hogy 2020 szeptemberében, a Kulturális Örökség Napjai alkalmából rendezett program részeként a restaurált színlapokat bemutatjuk az érdeklődő közönség részére.

Budapest, 2020. június 25.

Dr. Bodolay Géza
Igazgató

PIM-Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet